

Podminowany gabinet.

Kiedy dwa tygodnie temu konwent seniorów postanowił odroczyć dyskusję sejmową nad exposée p. Premjera, opinia publiczna zrozumiała, iż dzieje się to jedynie ze względu na Locarno.

W rzeczywistości odłożenie krytyki sejmowej było rzeźmym mniemem rządowym, aby osłabić ostrze krytyki, której Rząd spodziewał się z uwolnieniem wakacji wypożyczonych posłów. Jako środek łagodzacy podał p. Grabksi Sejmowi swoje trzy projekty sanacyjne, które miały dać zyskać sympatię i być utrzymać go nadal w pałacu Lubiechickich.

Tymczasem po upływie dwu tygodni nieulaskoszczędzając netykto się nie uspokoiła, ale przeciwnie, wzmocniła się. Wobec tego Rząd postanowił, że dla utrzymania spokoju i dla dobra państwa, dzielnika Sejm zbiera się, nie wiedząc, czy będzie przesilenie, to dzisiaj, ku kierunkom Rządu p. Grabskiego netykto że nie kt nie kruszy kopki, nikt go nie broni, ale owszem, nawet jego własni przyjaciele, przeciwko niemu się obracają.

Nieulność dnośi ſe przedwzyskiem do ſamej oſoby p. Władysława Grabskiego. Społeczeńſtwo chęialoby mieć na ſwoim czle męz a niegułt woli. Wſzyſcy pragnęlibyśmy, aby klucz od ſkarbku Rzeczyſpolitej zaiwdował w ręce żelazne. Jednak co innego ſilna wola, a co innego uparłość i autokracja. Miniſter, który nie potrafi korzyſtć z autokracji, nie jest autokrata. Wzrostła tu teoia, którą wzmawia w ſpołeczeńſtwie, że ża jedno wytrzymałość jak nikt inny, a równocześnie działanie ſwojem ſtaje ſie ruiną tej wytrzymałości. Taki miniſter nie nadaje ſię do rządów w republikańſkim uſtroju.

Dругa przyczyna nieulności do rządów p. Wład. Grabskiego to przedstawione jego 3 projekty sanacyjne.

Pomimo, że był czas dobrze im się przyszyjeć, przecież nie wzbudziły one zaufania, bo są zbyt ogólne, a w niektórych punktach nawet dla państwa szkodliwe. Szczegółowa krytyka usłyszymy z ust pełnomocników poszczególnych klubów sejmowych.

Dzisiaj tyle już wiemy, że stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji, oraz P. S. L. wypracowują swoje własne projekty sanacyjne, które w tym tygodniu jeszcze będą przedstawiane na plenum Sejmu.

Dotyychczas zabierała głos dopiero Nar. Demokracja, która na sobotnim posiedzeniu Rady Naczelnej w Warszawie uchwaliła wezwać Rząd:

1. „do oparcia wydatków na rok 1926 na sumie niewątpliwiej dochodów normalnych osiągniętych w roku 1925 z uwzględnieniem zmian, jakie mogą nastąpić w sile płatniczej ludności

2. do przedsięwzięcia energicznych środków
celem wyłączenia wszelkich rozrzutności i nadużyć
w administracji państwowej zarówno cywilnej jak
i wojskowej;

3. do ograniczenia wydatków związków samorządowych w roku 1926 z zaniechaniem wszelkich wydatków na inwestycje, które mogą być odłożone;

wszystkich instytucji społecznych, n-kladających cięzarów na warstwy produkujące oraz do przeprowadzenia rewizji t. zw. ustawodawstwa socjalnego dla zrównoważenia cięzarów społecznych w Polsce z takimi cięzarami w państwach zachodnich;

5. do stanowczego uchylenia wszelkich nadużyć w dziedzinie administracji podatkowej oraz do rewizji ustawy o podatku majątkowym który w obecnej swej postaci stanowi cięzar, przekraczający zdolność płatniczą ludności;

6. do wyzyskania pożyczek zagranicznych, które zostaną uzyskane jedynie na cele wytwórcze, a mianowicie na wzmocnienie rezerw Banku Polskiego a wzmocnienie kredytów długoterminowych dla

Rada Naczelna poleca klubom parlamentarnym przeprowadzenie powyższych postulatów i upoważnia je do udzielenia poparcia takiemu tylko rządowi, którego program postulaty te zastosuje i da gwarancję ich wykonania."

Rezolucje to zbyt ogólnikowe i zbyt obliczone na popularność i na wielkie miasto.

Dzisiaj pewnie jest, że żaden minister, który ewentualnie po p. Grabskim obejmie tękę ministra Skarbu, nie zgodzi się na przeprowadzenie wszystkich uchwalonych ustaw, tak jak się w exposé gołdź p. Grabski. Jednakże trzeba mieć odwagę powiedzieć dziś społeczeństwu, że ta i ta ustawa nie może wejść w życie, dopóki nie nastąpi normalniejsze warunki gospodarcze.

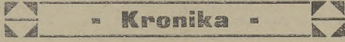
Jeżeli ta ustawa będzie czasowe przedłużenie 8-godzinnego dnia pracy w pewnych, lepszych gałęziach przemysłu i handlu ze względu na konkurencję zagraniczną, to nie trzeba się z tem ukrywać, ale projekt w tym kierunku uzasadnić i przeprowadzić.

Jeżeli ukazuje się, że rujnuje nas przedewszystkiem wygórowany budżet państwowy, to nie trzeba inicjatywy w kierunku skreslenia lub zaciśnienia pewnych pozycji zostawiać Sejmowi, jak to uczynił p. Grabski, ale jasno i stanowczo po-

wiedzieć, ta i ta pozycja musi być skreślona, bo obecnie nie mamy czym jej pokryć. Społeczeństwo zrozumie, że czego nie da się zrobić dziś, to można będzie uczynić jutro, skoro siły ekonomiczne kraju się wzmożą.

* Najbliższe dni przyniosą nam bliższe oświecenie kierunku naszej polityki gospodarczej. Działaj jedno jest pewne, że gabinet p. Grabskiego jest silnie podminowany. Obty tylko przesilenie parlamentarne wraz z przesileniem gospodarczym nie przyprowadzi nas o śmiertelną chorobę. Tu jest najgroźniejsza strona naszego demokratyzmu. Ufamy jednak zmysłowo samozachowawczemu społeczeństwu.

„Postęp“ Dr. F. M.

Września, dnia 21 października 1925 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Urszuli, jutro: Korduli

dzisiaj: Urszula, jutro: Kordula.

* Sejmik powiatowy zwołany na sobotę dn. 17 października zgalił w obec 27 obecnych posłów przedwznowiczy wydziału powiatowego p. starosty Charkiewicz dając ogólny pogląd na mające przyjść pod obrady kwestie. Gładko uchwalono pierwsze 5 punktów dotyczące uchwał poboru dodatku komunal. do państw. podat. gruntowego w wysokości 60 i 90 % na r. 1926, dodatku komun. do państw. podatku dochodowego, zmiany statutu szczególnych opłat drogowych i zmiany statutu samostanowienia do wykonywania prawa polowania.

Proponowane stawki, za pierwszy posiadany samochód i każdą poszczególłą siłę konną 22 — drugiego 38 i trzeciego 54 zł podwyższono o 50 % na wniosek p. Kowalskiego, wytworzona na ten temat automobilizmu dyskusja nie zdołała wniosko- dawcy przekonać o szkodliwości tak znacznej pod- wyżki.

W Szeroką dyskusję i ścieranie się zdań wywołał podatek od psów otoż — gospodarze mniejszej i większej własności utrzymują słusznie że do stróżowania obejścia gospodarskiego na wsi nie starczy jeden pies, lecz muszą być przynajmniej dwa — ustawa dotychczasowa nie uważała drugiego psa jako luksusowego, wniosek powsta Krowalskiego dążył do tego aby drugiego psa uznać za luksusowego i pobierać od niego podatek — większość głosów uchwalono drugiego psa od podatku zwolnić.

Dalsze punkty dotyczące opłat o przeniesieniu własności nieruchomości podatku od spadków i darowizn, od zaprotestowanych weksli, dodatku kom. od państw. podatku od przemysłu i handlu podatku od producentów i dod. kom. do państw. podatku od spożycia, zużycia wzgl. produkcji. Szerszą dyskusję wywołała propozycja uchwały poboru na wyrobę i sprzedaż trunków i przetworów wódzanych — uchwalono zmniejszenie poboru o 50 %.

po polgodzinnej przerwie, podczas której dokonano zdjęcia fotograficznego w ogrodzie p. starosty przystąpienie do uchwalenia preliminowanego budżetu wrzesińskiego powiat Związku Kunalnego. Po bardzo obszernej dyskusji nad poszczególnymi tytułami tak w dochodzie i rozchodzie w które zabierali głos pp. Grabski, Czapski, burmistrz Sosłysiak, apt. Konieczny, Müller, Lewandowski, pp. Kowalski i inni budżet w ogólnej kwocie 398,000 zł przyjęto.

Dłuższą skuszę przed uchwaleniu budżetu wy-
wola kwestia zasiłku dla gimnazjum wrzesińskiego.
p. burmistrz stawia wniosek aby tytuł ten roz-
szerzyć na szkoły wydziałowe żeńską i męską i pro-
s o podwyższenie zasiłku popiera wniosek kilku
nauczycieli. Przeciwi przysiężu z pomocą szkolnictwa
we Wrzesni występuje p. pos. Kowalski, reprezentan-
tel całej społeczności która na więcej potrzebując
i pomocy państwa i państwa, która na więcej
i ulepszenia szkół średnich miejskich. Jeżeli nasze
przeciwstawienie w s-mie można ocenić wedle
wystąpienia p. posła Kowalskiego, niedziw że
w Polsce prywatne osobiste rozrachunki przenos-
zą się na państwo, że jego gardła przy bocznym wioła-
a miesz zuchy go nie poparli w swoim podatku -
zencieli się za tacy - na szkole.

W wolnym czasie zastępstwa p. Inspektor Stasięwski 3 wniosków, które wszystkie trafiły do przekazanego zebrania i uchwalone jednogłośnie zostały, mianowicie, dokonano wyboru Rady szkolnej powiatowej przez uzupełnienie członków zmarłych lub tych, którzy z powiatu nie przeprowadzi, dalej, oddano w ręce wydziału powiatowego do rozpatrzenia drugi wniosek aby zastąpić niemieckie dydaktyczki siostrami - pielęgniarkami polskimi i pociągnąć do współpracy przy tej zmianie, Kasę Chorych i poradnię Czerwonego Krzyża. Również polecono wydziałowi powiatowemu aby oddziaływał na gminy

celem zadrzewienia dróg w powiecie. Na wniosek członka sejmiku Orłowskiego z Sokolnik dotyczący umocnienia drogi Szamazarwo, Sokolniki, Bieganowo, Gozdowo odpowiada p. przewodniczący, że prace wykonuje się w miarę możliwości.

Po powzięciu uchwały dotyczącej zatwierdzenia zmian statutu o ustaleniu statusu stanowisk służbowych dla pracowników komunalnych powiatu oraz zaciągnięcia krótkoterminowego kredytu w wysokości 100 tys. zł, w sprawie której uchwała nie była porządkowa, Naczelny wnioskodawca, były starosta Czapki, aby wydział powiatowy postąpił się w urzędzie duchownej naszej parafii o wyznaczenie dla każdorozdowej starosty jako najwyżej głowy powiatu stosownego stałego miejsca zamieszkania, w tym celu, aby w wyroku wniosek przyjęto jednogłośnie — drugąjako wniosek stawia p. poseł Kowalski aby z okazji zakończenia I kadencji sejmiku powiatowego wyrazić członkom wydziału powiatowego w ręce przewodniczącemu tegoż p. starosty Charkiewicz podziękowanie za owocną działalność i wyrażenie nadziei, że w przyszłości powiat będzie realizować sejmik jednogłośnie przyjmują, poczęm p. poseł wierzę, że p. starosta, Zamykając zebranie, p. przewodniczący daje krótką pogląd na działalność dotychczasową wydziału i sejmiku wyrażenia jeśli posiłkiem i załatwianych spraw, oraz żywe pomniki, jakkolwiek niejednolite, i że powiat, który jest powiatem, nie ofiarowywać niemu kosztów bruk w ul. Warszawskiej, oraz pomnik p. Sokółom.

* Rada Mijska we Wrześni zwołana na poniedziałek 19 bm obradowała przy licznych udziałach radnych i prawie pełnem zgłosze Zespołu Mieszkańców. Przystąpiła zaopiniowała publicznieo rekrutującą się z przyszłych nowooabranych rajów miejskich. Zebraniu przewodniczył p. Smidobłowski, protokół prowadzi p. Pradziński. Ostatnio nawołowano do sprasieby szarych zarząz prowadzić usię w dalszym ciągu. W sprawie budowy pomnika przedłożono pierwszą oświadczkę podjętą progi nagrobką dla sp. pierwszego polskiego burmistrza Leona Niestralskiego, sprawę budowy odłożono na 1 do 2 lat aż sie stosunki nie poprawia. Pod punktem drugim uchwalono przejąć w zarząd miejski ulicę Gdubrowskiego prowadzącą od szosy strażackiej do kościoła św. Józefa. W sprawie wybudowania koszarom, dotychczas do wojskowności należącej, udogodnienie, bez dyskusji uchwalono subwencje na budowę pomnika dla poległych powstańców spozywających na cmentarzu we Wrześni; sprawę tego pomnika pokutuje we Wrześni od 5 lat i tak Bóg obecnie zostanie w czyn zamieniona. Na fundusz budowy pomnika akcja została podjęta przez Towarzystwo Jednostek Wojskowych w wysokości jednego tysiąca złotych, a na przeniesienie figury przy ulicy Dworcowej położonej w narożniku parku, na przeciw na grunt firmy K Stier i Ska naroznik ul. Dworcowej i drogi do Zawodzia złotych 350. Powzięto następnie do wiadomości o odbędzie rewizji Kasyma Miejskiej z 31. 7., 31. 8. i 30. 9. 1925 r. uwzględniwszy wniosek p. Burmistrza o zmianę w tym względzie zastępcę asystenta Magistratu p. Kuksiaka, przyjęto do wiadomości sprawozdanie p. burmistrza z wyniku procesu przeciw byłemu sekretarz. Dzikowskie

Wielkie zainteresowanie wywołała sprawa możliwości zaciągnięcia większej pożyczki dolarowej z gwarancją miasta. Rzecz przydziałaby się następująco, miasto wycofałoby swoją Kasę pożyczkową i wzięło 100 tysięcy dolarów około pół miliona złotych celem opierania i pieniędźnictwa. Pieniędźnictwo miałyby przemysł i handel. Rząd w pełnym biegie i ile przyjdzie do skutku podnieść się znacząco dobrobyt miasta. W zasadzie Rada, sąsiedzi, Miasto do nowego, szczerze znowelizować.

W wolnych głosach porusza p. apt. Konieczny sprawę braku pomieszczeń i możliwość zagrożenia bieżnie mieszkaniowej przez budowę domów robotniczych przez Cukrownię. W tym celu uchwalono wybrać delegację złożoną z 4 osób z 2 magistratu i 2 z Rady Miejskiej (Smoldibowski i Müller), która uda się na zebranie Rady Nadz. z Zarządem Cukrowni i tam przedłoży życzenia reprezentacji miejskich.

P. Lewandowski upomina się o zmniejszenie procentów za zwłokę przy płaceniu podatków państwowych ściąganych przez organa miejskie. Rzecz ta jednak nie da się załatwić w myśl życzenia wnioskodawcy.

P. Burmistrz poruszył następnie sprawę korespondencji z Wrześni w „Prawdzie”, w której anonimowy autor złożył swoją wylewną na zastępcę burmistrza p. apt. Kończelniczego zarzucanie mu oddanie prac magistrackich firmie niemieckiej – miesza w dalszym ciągu grochy z kapustą – napada na niesłusznie na inne niewymienione osoby. P. burmistrz wysłtela rzecz przedstawiając ją w ten sposób, jak była, wynika z tego sprostowania, że przygodny korespondent „Prawdy” dysząc widocznie nienawiścią konkurencyjną napisał sporo nieprawdy.
